สารบัญ

หน้า

อนุโมทนาพจน์.....(4)

สัมโมทนียกถา.....(7)

คำนำ.....(9)

อารัมภบท.....(21)

1. มีความเฉลียวฉลาดมาแต่เยาว์วัย (幼年聰悟)..... 3
2. ศึกษาแต่หนังสือของบรรดาปราชญ์ (非聖不習)..... 5
3. ไปอยู่วัดกับพระผู้พี่ (隨兄詣寺)..... 7
4. อนุญาตให้บวชเป็นพิเศษ (破例准度)..... 9
5. เริ่มมีเกียรติคุณ (聲名初揚)..... 11
6. ไปนครเซียงอานเพื่อหลบภัย (避亂離邑)..... 13
7. ไปศึกษาที่มณฑลเสฉวน (遊蜀受業)..... 15
8. อุปสมบทเมื่ออายุ 20 ปีบริบูรณ์ (二十受具)..... 17
9. ล่องเรือตามแม่น้ำแยงซี (汎舟三峽)..... 19
10. อุทิศเครื่องไทยธรรมแด่วัด (不取贖施)..... 21
11. ไปศึกษากับพระเถระอีก (親近大德)..... 23
12. ขออนุญาตไปอินเดีย (結侶陳表)..... 25
13. ฝันว่าขึ้นไปบนภูเขาพระสุเมรุ (夜夢寶山)..... 27
14. สาธุชนต่างรอด้วยความเลื่อมใส (西域聞名)..... 29
15. ถูกสั่งห้ามออกนอกเขต (出境受禁)..... 31
16. เดินทางในเวลากลางคืน (晝伏夜行)..... 33
17. ทำลายหมายจับ (毀卻文書)..... 35
18. ชาวฮู้มาขอสมาทานศีล (胡人求戒)..... 37
19. ม้าผอมสีแดง (瘦老赤馬)..... 39
20. เดินทางคนเดียว (孑然孤行)..... 41

21. เดินไปตามกองกระดูกและมูลม้า (骨糞認路) 43
22. ลูกศรยิงมา (一箭飛來) 45
23. ถึงหอคอยที่ 4 (抵第四烽) 47
24. น้ำหกหมดคิดจะกลับมาเอาน้ำใหม่ (失水欲返) 49
25. ล้มลงในทะเลทราย (臥倒沙中) 51
26. เข้าเมืองอีอู๋ (抵伊吾境) 53
27. ส่งทูตมารับท่านอาจารย์ (專使來迎) 55
28. การต้อนรับเต็มไปด้วยความเลื่อมใส (厚禮接師) 57
29. ไม่ยอมให้ท่านอาจารย์ไปอินเดีย (告辭不允) 59
30. งดฉันเพื่อแสดงความตั้งใจอันแน่วแน่ (被阻絕食) 63
31. ปฏิญาณต่อหน้าพระพุทธรูป (佛前誓約) 65
32. แสดงธรรม (講仁王經) 67
33. พิธีส่งอันยิ่งใหญ่ (隆重送行) 69
34. ตาน้ำหลวงพ่อ (阿父師泉) 71
35. โจรที่ภูเขาเงิน (銀山多盜) 75
36. ถึงแคว้นกุฉา (至屈支國) 77
37. โต้ปัญหาธรรม (與僧論典) 79
38. ภูเขาหิมะ (冰天雪地) 83
39. เดินไปตามทะเลร้อน (沿熱海行) 85
40. ข่านออกมาต้อนรับ (可汗出迎) 87
41. ตาน้ำพันตา (千泉名勝) 89
42. พวกบูชาไฟหันมานับถือพระพุทธศาสนา (事火歸正) 91
43. ผ่านประตูเหล็ก (出鐵門峰) 93
44. จาริกยังแคว้นพัลข์ (往縛喝國) 95
45. รัศมีพระเขี้ยวแก้ว (佛牙光瑞) 97

46. ไม่รับเงินทองของมีค่า (不受珍寶) 99
47. เขาน้ำแข็งลดหลั่นชันละลิ่ว (飛雪千里) 101
48. พระพุทธรูปยืน (立佛十丈) 103
49. ขุดทรัพย์มาปฏิสังขรณ์วัด (掘寶營建) 105
50. วิสัชนาธรรม 5 วัน (論道五日) 109
51. นมัสการปูชนียสถานต่าง ๆ (禮佛遺跡) 111
52. นมัสการพระอุษณีษธาตุ (佛頂骨城) 113
53. โจรกลับใจ (說服強人) 115
54. นมัสการพระฉาย (瞻禮佛影) 117
55. ปฏิมาของพระพุทธเจ้า 4 พระองค์ในอดีต (四如來像) 119
56. สถูปของกษานติวาทินดาบส (忍辱仙塔) 123
57. ทิ้งพระกายเพื่อคาถากึ่งบท (半偈捨身) 125
58. รูปพระเมตไตรยโพธิสัตว์ (彌勒大像) 127
59. แคว้นกัศมีระ (迦濕彌國) 129
60. ถวายอภิวาทโปรยดอกไม้ (散花相迎) 131
61. บรรยายธรรม (舌戰羣僧) 133
62. พบพวกโจรในป่า (林中遇賊) 135
63. ผู้คนมาถวายปัจจัยสี่ (衆來供養) 139
64. ศึกษาไปจนตลอดทาง (沿途參學) 141
65. แม่น้ำคงคา (水味甘美) 143
66. เสด็จลงจากดาวดึงส์ (從天而降) 145
67. พบโจรในแม่น้ำคงคา (恆河遇賊) 147
68. พวกโจรยอมปล่อยท่านอาจารย์ (降伏羣賊) 149
69. สนามมหาทาน (經大施場) 153
70. พระพุทธรูปไม้จันทน์ (原始佛像) 155

หน้า

71. เชตวนาราม (給孤獨園) 157
72. กรุงกบิลพัสดุ์ (迦毘羅城) 161
73. ช้างป่านำดอกไม้มาสักการะพระสถูป (野象供塔) 163
74. นมัสการพระพุทธรูปปางปรินิพพาน (禮涅槃像) 165
75. ผ่านป่าอิสิปตนมฤคทายวัน (經鹿野苑) 167
76. คฤหาสน์ท่านวิมลเกียรติ (維摩丈室) 169
77. แคว้นมคธ (摩揭陀國) 171
78. นมัสการต้นพระศรีมหาโพธิ์ (禮菩提樹) 173
79. ถึงอารามนาลันทา (抵那蘭陀) 177
80. หมอบคลานเข้าไปกราบพระอาจารย์ (膝行拜師) 179
81. เล่าเรื่องความหลัง (述前因緣) 181
82. การอุปัฏฐากอย่างดี (供養豐盛) 185
83. ประวัติอารามนาลันทา (那蘭陀史) 187
84. นมัสการกรุงราชคฤห์ (觀王舍城) 191
85. นมัสการเขาคิชฌกูฏ (禮靈鷲山) 193
86. ชุมนุมสังคายนาถ้ำสัตตบรรณคูหา (石窟結集) 195
87. สังคายนานอกถ้ำ (窟外結集) 197
88. พระพุทธรูปทองแดง (銅立大佛) 199
89. เรื่องที่มาของหังสสถูป (雁塔因緣) 201
90. กลับอารามนาลันทาไปฟังธรรม (歸寺聞法) 203
91. หนังสือพราหมณ์ (兼讀梵書) 205
92. โยนดอกไม้เสี่ยงทาย (散花三願) 207
93. กินผลไม้แล้วร่างกายเปลี่ยนแปลง (食菓變形) 209
94. แคว้นสิงหล (師王之子) 213
95. พระพุทธรูปก้มพระเศียรประทานเพชร (佛像授珠) 217

96. มงกุฎของพระสิทธารถราชกุมาร (太子寶冠) 219
97. สัตว์ป่าเชื่องกับคน (野獸依人) 221
98. ศึกษาอยู่ 2 ปี (駐學二年) 223
99. เป็นที่เคารพนับถือ (道俗宗歸) 225
100. อภินิหารพระบรมธาตุ (舍利神變) 229
101. ชุมนุมวิถีธรรมสามพันโศลก (三千論頌) 233
102. โต้ปัญหาธรรมกับเดียรถีย์โลกายัต (外道論難) 235
103. ศึกษาธรรมจากคนรับใช้ (從奴學法) 237
104. พยากรณ์การกลับ (占卜思歸) 239
105. พระเถระต่างมานิมนต์ให้อยู่ต่อไป (諸德苦留) 241
106. พระเจ้ากุมารราชานิมนต์ (鳩摩羅王堅請) 245
107. พระเจ้าศีลาทิตย์โปรดให้นิมนต์ (戒日王迎師) 247
108. พระราชาทรงยกย่องงานรจนาของท่านอาจารย์ (王讚師論) 251
109. การชุมนุมที่เมืองกันยากุพชะ (曲女大會) 253
110. ท่านอาจารย์เป็นประธานการประชุม (論主昇座) 257
111. เรื่องพระเขี้ยวแก้ว (佛牙因緣) 261
112. พิธีบริจาคทานใหญ่ (無遮大施) 263
113. อำลาจากพระเจ้าศีลาทิตย์ (慇懃送別) 265
114. ข้ามแม่น้ำสินธุ (乘象渡河) 269
115. ข้ามภูเขาหิมาลัย (度越雪山) 271
116. ข้ามภูเขาสูงสุด (雲結雪飛) 275
117. หญิงสวมหมวกมีเขา (婦女戴角) 277
118. พระอรหันต์เข้าฌาน (入定羅漢) 279
119. ถึงแคว้นกุสตนะ (至地乳國) 283
120. ลิขิตถวายพระเจ้าถังไท่จง (修表入朝) 287

หน้า

121. เร่งรีบเดินทางกลับ (兼程返國) 289
122. การต้อนรับด้วยความเคารพ (臣民恭迎) 293
123. พระพุทธรูปและพระคัมภีร์ (天降祥雲) 295
124. เข้าเฝ้าพระเจ้าถังไท่จง (奘師謁帝) 299
125. สำนักวัดฮงฮก (抵弘福寺) 303
126. นิมนต์พระภิกษุที่ปราดเปรื่องในธรรม (沙門雲集) 307
127. ประพันธ์เรื่องบันทึกแว่นแคว้นตะวันตก (修西域記) 309
128. เข้าเฝ้าที่พระราชวังเง็กฮัว (駕玉華宮) 311
129. พระเจ้าถังไท่จงทอดพระเนตรศาสตร์ที่แปลใหม่ (帝覽新論) 313
130. พระเจ้าถังไท่จงทรงพระราชนิพนธ์บทนำ (帝爲作序) 317
131. ทรงทอดผ้าพระกฐิน (解夏施衣) 319
132. บวชพระหมื่นรูป (度僧萬餘) 321
133. วัดมหาเมตตาคุณาราม (大慈恩寺) 323
134. อัญเชิญพระพุทธรูปและส่งพระภิกษุสงฆ์ (迎像送僧) 325
135. พระราชโอรสทรงนมัสการพระ (太子禮佛) 327
136. พระเจ้าถังไท่จงสวรรคต (帝崩含風) 329
137. มหาอำมาตย์ขอรับศีล (大臣求戒) 331
138. สร้างสถูป (造大雁塔) 333
139. จดหมายจากอินเดีย (魚雁互通) 335
140. บัณฑิตช่วยแปล (學士助譯) 337
141. บวชนางภิกษุณี (薩尼受戒) 341
142. พระราชทานป้ายจารึก (御賜碑文) 343
143. โรคเก่ากำเริบ (冷病復發) 345
144. ราชโอรสพุทธประภา (佛光王子) 347
145. เยี่ยมบ้านเดิม (與姊掃墓) 349

146. บังเกิดศุภนิมิตในการแปลพระสูตร (譯經瑞相) 351
147. ดอกลี่บานเป็น 6 กลีบ (李開六出) 353
148. มหาปรัชญาปารมิตาสูตรเปล่งรัศมี (般若放光) 355
149. ฝันเห็นพระเจดีย์พังลงมา (夢塔崩倒) 357
150. อุบัติในดุสิตสวรรค์ (上生內院) 359
151. งดเสด็จออกขุนนาง (帝哀罷朝) 363
152. วันฝังศพ (緇素送葬) 365
153. ขุดพบกระดูกศีรษะ (掘獲頂骨) 367
154. กระดูกกลับสู่ประเทศจีน (靈骨歸國) 369
155. สร้างวัดเฮี่ยงจัง (建玄奘寺) 373
156. เจดีย์บนภูเขาซิงหลง (光被明潭) 375
บรรณานุกรม 378

ภาคผนวก 379
มาตราชั่งตวงวัดแบบจีนโบราณ 381
แผนที่ 385
รายนามผู้บริจาค 382